

MARIANA ENRÍQUEZ

ÁGYBAN
DOHÁNYOZNI
VESZÉLYES

Open Books

Angyalka kihantolása

Nagyanyám nem szerette az esőt, és még mielőtt hullani kezdtek az első cseppek, amint elsötétült az ég, azonnal rohant ki az üvegekkel a hátsó udvarra, és szájukkal lefelé félig beásta őket a földbe. Én szaladtam utána, és kérdeztem, nagymama, miért nem szereted az esőt, miért nem szereted. De ő rám se hederített, ásóval a kezében kikerült engem, és orrát feltartva beleszimatolt a levegőbe. Mikor végül eleredt, akár szemerkélt, akár vihar jött, nagyanyám becsukott ajtót-ablakot, fölerősítette a tévét, hogy elnyomja az esőkopogás meg a szél hangját – bádogtetős háza volt –; és ha pont a zápor alatt ment a kedvenc sorozata, a *Combat!*, akkor szólni sem lehetett hozzá, mert örülten szerelmes volt Vic Morrow-ba.

Én imádtam az esőt, fölpuhította nekem a kiszáradt földet, és végre kedvemre hódolhattam ásási szenvedélyemnek. Micsoda kutakat ástam! Nagyanyám ásóját használtam, egész kicsi, akkora volt, mint amit egy kisgyerek használna a tengerparton, csak fémből és fából készült, nem műanyagból. A kutak alja tele volt zöld üvegcserepekkel, de a szélük már teljesen legömbölyödött, nem is voltak élesek; mintha a tengervíz kerekítette volna le őket, ugyanúgy, mint a sziklatörmeléket vagy az apró kavicsokat, mit kerestek hát az udvarunkban? Valaki biztos elásta őket. Egyszer találtam egy ovális követ is, akkora volt, mint egy svábbogár, olyan színű is, csak hiányzott a hat lába meg a csápja. Egyik oldalán sima volt, a másikon a rovátkák között pedig tisztán kivehetően egy arc mosolygott rám. Rohantam vele apámhoz, hogy megmutassam neki, milyen kincset találtam, mire ő csak annyit mondott, nem is biztos, hogy ezek a vonalak arcot formáznak. Apám soha semmiért nem tudott lelkesedni. Két fekete dobókockát is találtam, már szinte teljesen elhalványodtak rajtuk a fehér pöttyök. Találtam almazöld és türkiz színű, matt üvegdarabkákat is. Nagyanyám emlékezett rá, hogy egy régi ajtóból származnak. Földigilisztákkal is szoktam játszani, jó apróra felvagdostam őket.

Nem élvezkedtem rajta, ahogy a giliszta apró darabkáiban vonaglik még egy darabig, hanem inkább folytattam tovább. Úgy éreztem, ha rendszeren fölaprítom a gilisztát, mint a hagymát, ha nem maradnak egyben a gyűrűi, akkor majd nem tud utána nőni a többi része. Sose szerettem a férgeket.

A csontokat egy vihar után találtam, amikor hatalmas sártengerré változott a hátsó udvarunk. Fölszedtem őket a vödörbe, amiben a kincseimet szoktam összegyűjteni, abban vittem át a belső udvari falikúthoz, és ott mostam le őket. Apámnak is megmutattam. Azt mondta, hogy csirke- vagy inkább bordacsontok, esetleg valamilyen elpusztult háziállaté lehetnek, amit már jó régen áshattak el a hátsó udvarban. Kutya vagy macska talán. Aztán mégis inkább a csirke mellett maradt, mert régen, még az ő kiskorában, ott hátul a nagyanyámnak tyúkudvara is volt.

Lehetséges magyarázatnak tűnt, egészen addig, amíg fülébe nem jutott a nagyanyámnak, hogy csontokat találtam, aki erre a haját tépve óbégatni kezdett, „jaj, a kis angyalka, jaj, a kis angyalka”. De nem sokáig tartott a botrány, apám ugyanis csak addig nézte el nagyanyám „babonáságait” (mert így nevezte őket), amíg nem lőtt túl a célon velük. Nagyanyám jól ismerte apám

rosszalló pillantását, és kénytelen-kelletlen lecsillapodott. Elkérte tőlem a csontokat, én meg nekiadtam őket. Aztán rám szólt, hogy menjek a szobámba lefeküdni. Kicsit mérges lettem rá, mert nem értettem, miért kell bűnhődnöm.

Aztán később, még akkor este, kihívott, és mindent elmesélt. A tizedik vagy tizenegyedik húga lehetett, nagyanyám nem volt egészen biztos benne, akkoriban még nem igen törődtek a gyerekekkel. Pár hónapos korukban meghaltak, elvitte őket a láz vagy a vérhas. Még meg sem volt keresztelve, anygalka lett belőle, rózsaszín ruhába bugyolálva odatették a nagypárnán a virágokkal földíszített asztalra. Papírból csináltak neki szárnyat, hogy minél előbb fölmelessen a mennybe, és nem tömték tele a száját piros virágszirommal, mert az anyja, az én dédmamám irtózott ettől, úgy látta, mintha véres lenne. Aztán egész éjjel énekeltek, táncoltak, egy részeg nagybácsit ki is kellett ebrudalni, a dédmamámat pedig föl kellett mosni, mert elájult a sok sírástól meg a melegtől. Egy indián siratóasszony kántálta gyászénekeit az anygalka fölött, és mindössze néhány húsos lepényt fogadott el cserébe.

– És ez itt történt, nagymama?

– Nem, Santiagóban, Salavino megyében. Cudar nagy hőség volt!

– Ha ott halt meg, akkor ezek itt nem lehetnek annak a kislánynak a csontjai.

– De azok. Elhoztam, amikor ideköltöztünk. Nem akartam otthagyni, mert minden éjjel sírt szegényke. Hiszen már akkor is csak sírdogált, amikor ott volt mellettünk, gondold el, mennyit sírhatott ott egyedül, magára hagyatva! Úgyhogy elhoztam. Már csak a csontjai voltak meg, belettem egy szatyorba, és eltemettem itt hátul az udvarban. A nagyapád nem is tudott róla. A dédmamád sem, senki. Mert csak egyedül én hallottam a sírását. A dédapád is, de ő megjátszotta, hogy nem hallja.

– És még itt is szokott sírni a kislány?

– Csak ha esik.

Aztán megkérdeztem apámat, hogy igaz-e a kis angyalka története, mire ő azt felelte, a mama már öreg, és összevissza beszél. Nem túl nagy meggyőződéssel mondta, vagy inkább kényelmetlen lehetett neki a beszélgetés. Aztán a nagymama meghalt, eladtuk a házat, én elköltöztem, egyedül éltem, férj, gyerekek nélkül, apám pedig a Balvanera negyedben vett magának lakást, én meg közben el is feledkeztem az angyalkáról.

Mígnem aztán tíz év múltán egyszer csak megjelent sírva az ágyam szélén azon a viharos éjszakán.